

пред крај аустроугарског управљања Босном и Херцеговином. Неки од њих, као диригент и композитор Франђо Маћејовски, оснивач прве музичке школе у Сарајеву, заузеле видно мјесто у развоју музичке културе у Босни и Херцеговини.

Сличан процес се може уочити и у ликовној умјетности. За многе сликаре Босна и Херцеговина је све до окупације 1878. године била готово неоткривено подручје. Први страни сликари долазе овамо већ са првим окупационим трупама и остављају нам у својим цртежима своја виђења ове земље у овом тренутку њене историје. Веома атрактивна, по својим мотивима, Босна и Херцеговина је привлачила многог страног сликара за читаво временско раздобље 1878 – 1918. Највећи напор у окупљању страних сликара у Босни и Херцеговини учинио је Коста Херман ангажовањем ликовних умјетника за сарадњу у илустрованом књижевном часопису »Нада« и формирањем сликарског клуба у Сарајеву, састављеног од тих сликара. Прве генерације ликовних умјетника из Босне и Херцеговине појавиле се са својим изложбама у јавности тек при крају аустроугарског управљања овим крајевима. Тада долази до снажнијег темпа стварања свих профила интелектуалаца из ове средине, што је било првенствено последица дјеловања културно-просвјетних друштава »Просвјета«, »Гајрет« и »Напредак«, основаних почетком овог вијека.

Др Бранислав Ђурђев

ВРХУНСКА И НАРОДНА КУЛТУРА У XIX ВИЈЕКУ

Мислим да у XIX вијеку тј. у аустријском периоду проблем представља како ћемо ми приказати врхунску културу која се почиње да инсталира овдје у Босни и Херцеговини и народну културу која остаје мање више наслијеђена. То питање није само питање културне историје него то је питање везано са социјалном историјом. И, према томе, мислим да ће бити велик проблем који ће стајати пред нама, нарочито како ће то бити приказано, повезано са социјалним животом и осталим манифестацијама живота. Ту је онај проблем о којем смо раније говорили и често спомињали како ћемо ми културу и културну историју БиХ, с једне стране, приказати као достигнуће врхунске културе, што је постигнуто у културном развоју, и како ћемо социјалну функцију, односно како ћемо повезати са читавим развојем. Однос између елите и масе, то је проблем који није једноставно ријешити с обзиром на то да то у свим периодима није увијек исто.